

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Junius' 15-dikén 1819.

Nápoly.

Császár és Császárné ő Felségek *Amalia* Szakszoniai Princzaszszonnyal 's a' Salernoi Hertzeggel (Leopold Napolyi Princzel) Május' 21-dikére viradó éjjel a' Vesuvius hegyre felmenvén, azon éjtzakát a' Krater (a' hegynek tűzokádó töltésérje) mellett töltötték-el, hogy a' következett reggel a' napnak feljöttét ezen ditsőséges magasságról szemlélhessék, melly után a' hegy' oldalán lakó Reme-téhez vissza jöven, a' Salernói Hertzeg által oda rendeltetett reggeli eledel-ekkel, egy ugyantsak ezen alkalmatos-ságra ott felállított függő Sátor alatt, éltek, 's onnét Nápoly városába 21-dik-ben reggeli 9 órára ismét vissza érkeztek.

Róma.

Császár és Császárné ő Felségek Junius' 1-ső napján Romába kivánt jó egészségben vissza érkeztek, a' hol ezen hónapnak 6-dikáig maradni, 's ekkor reggel onnét utnak indulni és útjokat Ter-nin, Folignon, 's Arezzón által Floren-czia felé folytatni szándékoztak.

Rudolph Császári Fő Hertzeg Pápa ő Szentsége által, a' Junius' 4-dikén tartatott Consistoriumban, mint Olmützi Érsek praeconizáltatott, 's ugyan azon Consistoriumban Cardinálisi méltóságot is kapott. — (Ezen örvendetes hírekkel Marquis Capranica, a' Pápa ő Szentsége Testörző Nemes seregebéli tiszt

Ur, a' mult szombaton érkezett-meg Béts-be).

Nagy Britannia.

Gróf Grey ismét egy próbát tett a' Parlamentum' felső házában a' Romai Catholicusok' ügyének felsegállítására. Egy jóvallást adott-be, melynek az a' foglal-tja: hogy a' Transubstantiatio 's a' Szentek' segítségül hívása ellen való esküvés, mellyet az Anglicana Egyház' törvényei szerént le kell tenni, töröltessék-el. Az én jóvallásomnak, úgy mond, nints sem a' politikai sem a' Papi fő hatalomhoz semmi köze. E' tsak Dogmák eránt való vélekedéseket illet, 's tsak oda czéloz, hogy a' Király' alattvalóinak egy számos és tiszteletre méltó része bizonyos törvényeknek, mellyek az ő religiói vélekedéseit minden szükség nélkül érdeklík, a' reájok nézve káros követke-zések ellen bátorságossá tegye. Egyedül ezen esküvésnek le nem tétele az, így szoll Croker nevű képviselő, melly a' Romai Catholicus lakosokat gátolja, abban, hogy a' Parlamentum' tagjai lehessenek. Van még egymás esküvés, melynek letétele attól, ki a' Parlamentumnak tagja akar lenni, hasonlóképpen megkivántatik. Ez az idegen Suprematziának megtagadása. Az ennek megtagadását illető hitet, ugyan ezen képviselőnek értelme szerént, mihelyest a' Suprematia, politikai értelemben vétetik, nyugott lelkiesség-merettel letehetik. — Sokak nagyon fontosnak tartják Gróf Grey Urnak ezen

új formába öntött próbatételét a' Romai Catholicusok' telyes jussal való élhetésének megadatására nézve, melynek kimenetele felől tsak fontos vetekedések után mondhatni ítéletet.

A' Jóreménség' fokáról kedvetlen tudósítást vett az Országlószék. A' Kafferek' nemzete féltámadott a' nevezett fokon lévő Anglus plánta nép ellen, 's nagy pusztításokat tett, sőt a' mi több az ellene küldetett nem nagy számú Anglus fegyveres csoportokat is megverte, kiknek két tisztjeik estek-el a' tsatában. Azután több fegyveresek ültek hajóra, 's eveztek-el, hogy a' Fokhoz napkeletre eső parthoz evezzenek, a' hol ezen vérontások történtek. Tsak a' volt a' baj, a' mit nagyon is sajnáltak, hogy lovaság' dolgában fogyatkozása van itt az Anglusoknak.

Londonban eszébe vévén az ott léfrantzia Követség, hogy Frantzia Országgi hamis Bankónoták keltek köz kézre, megkérte az Anglus Országlószéket, hogy tétessen bizonyos vizsgálódásokat, a' melly vizsgálódásoknak a' lett következése, hogy olyan hamis Orosz Bankónoták' fabrikájára találtak, melyben már 1,400,000 Rubelt érő Noták voltak készen.

* * *

Charlotta Princaszszony nevű postahajó Jamaikából pénzei 's útasokkal Europa felé evezvén, a' Bahama szigeteken elcsúszott: hanem az emberek mind egygyig kifogattattak a' hajón volt pénznek egy részével.

Frantzia Ország.

Párisban olyan egyesület állott-fel, melynek neve: A' nyomtatási szabadság' barátjai. Ezen egyesületet az ügy nevezett Liberálisok' formálták. Már 300-ra telt a' számjok, kik közt a' Követek kamarája' bal oldaláról is so-

kan találtak. Héten által egyszer szoktak a' tagok közzül most egygyiknek majd másiknak szállásán öszszegyülekezni.

Hogy Alsatziában Lóger fogna öszsze gyűlni, nem igaznak nyilatkoztatja a' *Journal de Paris*.

A' Straszburgi Kurir nevű újság, a' melly Május' 30-dikától fogva, tsak Német nyelven kezdte vala jártatni leveleit, Junius' 5-dikától fogva ismét két, úgy mint Frantzia és Német nyelveken nyomtatattja. Azt mondja, hogy így hasznosabbnak találja.

Bignotti nevű Brigadéros, kérelmet küldött a' Követek' kamarájához, panasolván, hogy már két esztendőől fogva nem vett penziót, hogy az utolsó háboruban mind két kezét elvesztette, 's ezen kérelmet is a' szájába fogott pennával írta. A' kamara felvette a' panaszlónak ügyét. Kérelmét ajánlván a' Ministerhez küldötte.

Straszburgban egy katona törvényesszéket rendeltek vala ki, hogy Jun. 5-dikén egy nevezetes pernek megítélésére üléseknek tartásához fogjon. A' per azt a' Morand nevű General-Lajtnantot illeti, ki a' Német Országban és az Orosz birodalomban folyt táborozások' ideje alatt a' Marschal Davoust' armádnak egy osztályát vezérlette, 's magát nagyon megkülömböztette. Ő, a' Bonaparte Elbáról lett visszajövelekor hozzá segedelemmel viseltetvén, egygyik volt azok közzül, kik ellen a' Király' második visszaérkezése után 1816-ban halálos per indittatott, hanem ő akkor az ítélőszék előtt, melynek elejébe meghivattatott vala, meg nem jelenni, hanem a' hazából kimenni jobbnak találta, melyre nézve, per *Contumaciam* halálra ítéltetett vala. Most önként elő állván, újabb megítéltetést kíván, mellyet a' Frantzia törvények szerént nem is lehet megtagadni. A' Király Hohenlohe-Bartenstein

Hertzeget nevezte az ítélőszék' előlülőjévé. Ezen per nagyon magára vonta a' közönség' figyelmét. — A' nevezett Generális maga akar a' maga védlője lenni.

A' Gróf Decazes' felesége, egy 17½ esztendő's szépség, Május' 29-dikén este szerentsésen fiat szülvén, a' Király lett Keresztattya, Angouleme Princzné pedig a' Keresztannya. Ezen nagyon ifjú aszszonyt a' Sant Aulair Grófi familiából vette feleségül Gróf Decazes.

A' Bordeauxi kikötőhelybe Május' 28-dikán Mária Theresia nevű Frantzia hajó kötött-ki, a' melly Ney-Yorkból érkezett vissza Európába, és egy egész Indus háznépet hozott a' Niagara' mellyékein lakó Oneidas-Indusok közül. A' háznép' vagy familia' fejének neve Cornelius Saluita, egy 85 esztendő's, tisztos, és még jó erőben lévő öreg. Vannak két fiai, kiknek egygyike 30, másika 35 esztendő's, és három, még fiatal szép leányai. Minnyájok vereslő rézszinűek, tsak egygyik fejér, kinek Frantzia férje van. A' familia' fejét hajdan Sachemnek, Királynak, vagy Vezérnek nevezték, a' melly nevet ő a' hadakozás' bölts és vitéz folytatásától kapta volt, melynek ezen Indus nemzetek közt ritkán szokott szünete lenni. Az öreg beszéll egy keveset Anglusúl, de rosszúl; születése' földjét, mint mondja, azért hagyta-el, hogy gyermekeit az Europai szokásokkal 's rendtartásokkal megismeresse. Az egész familia keresztyén, 's minthogy a' Missionáriusok, kik őket a' keresztyén hitre térítették, nékiek keresztekét ajándékoztak, tehát ezeknek emlékezetekre nézve még most is minnyájok keresztet hordoznak ékességül.

* * *

Straszburghól Jun. 2-dikán: — „A' Királyi Universitás' itt lévő Akadémiájában a' Lutherana Theologica Fa-

cultas már beiktattatott. Most előre három Professorok által tanittatik, kiknek neveik: *Hafner* (ez egyszersmind Dékány), *Fritz* és *Dahler*. Ezen intézet bizonyysága annak, hogy a' Király állandólag meghatározta, hogy a' különböző Religiói jusok' egyenlőségét, melly a' Constitúzió által kimondatott, fenn akarja tartatni. A' Reformátusok' Theologiai fő Oskolája megmarad Montaubanban. A' Straszburgi Akademiában felállítandó Catholica Theologica Facultásról még nem tétetett határozás. Erről azt erősítik, hogy nem itt Straszburghban, hanem Besançonban, az Érsek' lakhelyén, fog felállittatni, ki alá tartozik tudni illik a' Straszburgi Püspöki megyeis. Meg kell a' közönséges tanulásra ügyelő mostani Tudományos Biztosságról vallanunk, hogy ez a' tanulás' minden ágának kormányozását Frantzia Országban most úgy folytatja, hogy nálunk az Akadémiai tanítóknak kinevezésében egygyik vallás részeseit is a' másikkok felett nem ápolgatja; egygyiknek se' kedvez inkább, mint a' másikkok. Mondják, hogy a' Felső Rénusi Regimentek, a' mellyek Protestánsokból állanak, Protestáns táborig papokat fognak kapni, melyért kérelem érkezett az Országlószék' elejébe. Hasonló intézetet kívánnak magoknál tétettezni a' Déli departamentek Regimentjeikben találtató nagy számú Protestánsok is, 's reménleni lehet, hogy ezen dolognak közönséges ohajtása kivánt véget fog érni, 's ekképpen a' térítési visszaélés ellen való sok panaszok megszűnnek, a' melly már most annyival könnyebben megeshetik Frantzia Országban, hogy azon Constitúzió által, mellyet annak a' most Országló Király adott, minden Vallások egyenlően oltalmaztatnak 's egyenlő jusokkal bírnak.“

* * *

A' *Journal des-debats* ily fontos

)(*

megjegyzést bocsátott e' hónap' első napján az Olvasó közönség' elejébe: —“

„Mind azok, kik a' közönséges dolgokkal foglalatoskodnak 's azoknak folyamatra figyelmeznak, azt kérdezik bámulással: Hogy valyon mi lehet az a' kevésbé esmeretes tárgy, az a' rettenetes *Argumentum*, melynek felfedezésével a' Követek' kamarájában Bignon nevű Képviselő, arra az esetre nézve fenyegetődött, ha a' Számkivettettek vissza nem hivattatnak. Bignon Ur tudniillik (azon időben, mikor ezen tárgy a' Követek' kamarájában vitatás alatt volt) egyebek közt ezen szavakat mondotta az Orálószékből: „Mind azoktól a' tárgyaktól, melyekről „előttetek beszélni szerentsém vala, elvonván figyelmemet, van még fenn, arra, hogy a' Számkivettettek visszahivattassanak, egy *argumentum*, melynek valóságos dolog a' fundamentuma, 's a' melly kevés emberek előtt esmeretes, egy oly *argumentum*, melyről „beszélletem, engemet, egy ily nagy és „veszedelemmel fenyegető időben, tsak „egy szánakozásra méltó szerentsétlen „sors akadályoztatott-meg, egy rettentő „*argumentum*, mondom, melyet én ezen „Orálószékből kimondani félénk valék, „'s a' melyet tselekedni az Országlószerentsétre való tekintetből, kéntelennek is lenni tartottam magamat. Itt megállok. „A' ki-lőtt nyilvesző nem tér többé vissza; mostanában nem élek ezen veszedelmes fegyverrel, 's tsak akkorra halasztom az ezzel való élést, midőn látni fogom, hogy ezt Ministereinknek vakmerő megkeményülése elmulaszthatatlan kötelességemmé tette. Örömmel „hiszem azt, hogy Ministereink az én „halgatásomat méltó módon fogják becsülni, szivellni: én pedig szerentsésnek tartom magamat, ha halgatásom, szerentsétlen hazánkfijainak használni fog.“

— „Mi úgy itélünk (így folytatja szavait

a' Journal - des - debats), hogy Országlószerentsékünk' méltósága választás nélkül elejébe szabja Ministereinknek azon lépéseket, a' mellyeket Bignon Urra nézve tenni köteleztetik. Ezen Követet kényszeríteni kell arra, hogy beszédjének titkos értelmét nyilvánosságosan és tökéletesen kimagyarázza. Köztünk semmi olyan történet, semmi olyan dolog nem fordulhat elő, hogy a' mi Képviselői 's Constitucionális Országlószerentsékünknek, arra, hogy azt elhalgassa, oka lehessen — valaminé szintén, hogy az is lehetetlenség, hogy valamely Országlószerentsék magát ekképpen fenyegettetni megengedje, a' nélkül, hogy eme' nagy hasznú nyilvánvalóságra (publicitásra) a' minden képviseleti Constitucionok' lelkére, 's a' minden számadással (feleléssel) tartozó Országlószerentségeknek valóóságos oltalmazó paizsokra, apelláljon.“

A' Brüsszeli levelek szerént a' Nemzeti Conventnek, melly a' szerentsétlen XVI-dik Lajost megölette, ismét négy tagjai nyertek a' Frantzia Országba való visszamenetelre szabadságot, ugyan mint Generális Rouille, 's Nioche, Mathieu, és Leclerk Urak, kik mind eddig Belgiumban tartózkodtak.

A' Conservateur nevű újság Párisban kihirdette, hogy ő már letette az 5000 Franknyi interesről szolló zálogpénzt az újságnak szabadságáért, 's az ő fő Kiadója Báró Trouve, egykori Prefektus. A' felelet' terhe rajta fekszik.

Minthogy mostanság, a' nyomtatási 's újságírási szabadságnak bejövételével a' Frantzia újságleveleket ily nagy változás érte: tehát egy író méltónak találta a' még Januáriusban régi módon fennállott nevezetesebb újságlevelekről némely megjegyzéseket kiadni, a' hova tartozik, hogy mellyiknek mi volt a' neve, ki volt írója, mi volt a' karaktere, vagy hogy az Ultraroyalistákkal tartott-é, a' Ministerekkel-é, vagy a' Liberálisokkal? —

I-ső a' *Journal-des-Debats*: ennek főbb íróji között említi a' Politikára és Litteraturára nézve a' nagy hírű *Malte-Brünt*; ennek 11,000 fizető Olvasóji voltak; royálista és tiszta religiói principiumok szerént irt; tsak különös megszollittatásra adott-ki Ministeriális Czikkelyeket. Ennek Mártziustól fogva a' Bel-ső Minister *Decazes* lett a' tulajdonosa. — II. *Quotidienne*: Öt íróji, 6000 fizető Olvasóji vannak; Karaktere Ultra-royálista; független és religiosus. — III. *Journal-de-France*. Íróji négyen, fizető Olvasóji 4500-zan vannak; Karaktere ministeriális. — IV. *Journal-de-Paris*. Fő Kiadója egy van, *Ourry* nevű; Olvasóji 6000; Karaktere kettős, Liberális és Ministeriális. — V. *Les Annales Littereres*; ennek három főbb íróji, 's 1500 fizetőji vannak. — VI. *A' Monitör*: Olvasójinak száma 5000-re telik. — VII. *Journal General*: Karaktere liberalis; négy íróji vannak; olvasójinak száma nints feltéve. — VIII. *Journal du Commerce*: Íróji haton, fizető Olvasóji 7500-zan vannak; Karaktere Liberalis. Hitelesen erőssítik, hogy ezen utolsót is maga tulajdonává tette a' Bel-ső Minister. — Ezek hordatnak-fel, mint nevezetesebbek.

Van egy *Athène* vagy *Minerve Grecque* nevű Görög nyelven íródó Journal is, mellyel arra mondatik czélzás lenni, hogy általa a' tudományok Görög Országra kiterjesztetessenek. Ennek Kiadója *Joannidi* nevű; Smyrnai születésű, de már jó időölta Frantzia Országban lakó ember.

Török Birodalom.

A' Gen. *Savary*' történetét, melyről régebben még egyszer irtunk, most így adjak elő a' *Marsiliai* Frantzia tudósítások a' Párisi Ujságokban: — „Ugy halljuk, hogy a' *Rovigói* Hertzeg (G.

Savari) Smyrnából az ott lévő Frantzia Consul által eligazittatott légyen, még pedig úgy, hogy az úthoz való készültre tsak három napi engedelmet nyerhetett. Ez annak a' következése volt, hogy a' nevezett Ex-Generális, *Deslottes* nevű Frantzia tengeri ifju tisztet megvert. Ők (*Savary* és *Deslottes*) számos egyéb fő vendégekkel falun a' Frantzia Consulnál ebédlettek. Ott volt *De-la-Ferte* nevű Grófné is, a' Konstantzinápolyi Frantzia Követ anyóssa. A' Princz *Enghien* megölettetéséről lévén szó, 's a' Vendégek közt többek találtatván, kikben ezen történetre való visszaemlékezés boszszankodást gerjesztett, meg lehet, hogy *Deslottes* olyant szollott valamit, a' mi által *Savary* megsértetettnek tartotta magát, melyre nézve eltökéllette magában, hogy azért boszszút álljon — 's állott is még azon estve — minthogy, midőn a' városba vissza tértek, valamely magános helyen bevárta, 's ott kegyetlenül ütni verni kezdte — melly oly rút tselekedet, hogy az ő Smyrnából ezért lett elküldtetését igasságtalanságnak senki se' tarthatja.“

Északi Amérika.

Az egygyesült Státusok 6 millió Dollár summát határoztak a' Mississippi torkának 's Uj-Orleánnak 's a' Cseaseapeak öblének és Washingnak ágyukkal lejendő megerössítettéssekre. Ott is két, itt is két erősségek rakattatnak-meg ágyukkal; azok között egybe 115, a' másikba 64 — ezek között egybe 250, a' másikba 120 ágyuk szegeztetnek-ki. E' féle történik *Ney-York*nál és *Philadelphian*ál is. A' gőz-vagy gőz által ide- 's tova mozgatható hajó-battériák ezeken kívül vagynak; — 1812-től fogva 14,447,675 Dollárt érő földet adott-el a' Respublika, melynek ára három esztendei részenként fizettetik; a' ki rendesen nem fizet, el-

veszti a' lelett summát 's a' jószágra tett költséget a' jószággal egygyütt.

Szent Ilona.

A' Romából ezen szigetre útnak indult személyek közt két nagy talentumú tudósok mondatnak lenni. Az egygyik Abbé Bonavita; e' Korsikai születésű ember; Meksikóban 25 esztendő t töltött; a' természethistoriának, kivált a' Botanikának nagy Buvárja. A' másik *Antomarchy*; ez is Korsikai születés; Florencziában professorkodott; most tanítójának *Mascagny-nak* hátrahagyott nevezetes munkáji' kiadásában foglalatoskodik. Az ezen munkákhoz tartozó hat lábnyom hosszúságú réztáblákat is magával viszi, hogy Szent Ilonán való lakása alatt kidolgozza. Ezen metzések az emberi test' minden tagjait ábrázolják természeti nagyságokban.

Dánia.

Caledonia nevű gőzhajó, melly Kieiből Koppenhágába 's innét vissza, mint posta-hajó leveleket 's utasokat hord által, közelébbi utjában két versben akadott fenéken a' nélkül, hogy legkissebb romlás esett volna rajta. Nem voltak vezetőji, vagy ha voltak se' olyanok voltak, kik ezen tengert jól esmerték volna. Pünkösöd vasárnapján egész *Helsingörig* 's még a' *Cattegat* nevű tenger öbölre is kivezett ugyan ezen hajó, időtöltésből, 200 utasokkal, kik ezen tengeri nagyon szép vidékeknek szemlélésével mulatták magokat. A' Svétziai partokhoz oly nagyon közel eveztek, hogy a' *Helsingborgi* sántzokra sok Svétziai emberek kigyültek nézéssekre. Pünkösöd hétfőn maga a' Király is időtöltési utat tett familiájával egyetemben ugyan ezen gőzhajóval a' *Sundon*.

Svétzia.

A' Király Jun. 2-dikán szándékszott a' Skániai lógerbe útnak indulni, a' hon-

nét későbbre a' Helsingborgi tengeri ferdőre is el fog menni. — Stockholmban, minekutánna 3 hétig nagyon szép tavaszi meleg napok jártak volna, Május 26-dikán a' hó esni kezdett 's egy végtiben 7 óráig esett, melyre azon éjjel fagy következvén, nagyon sok kárt tett.

A' Londoni *Times* nevű levelek 's ezekből a' Bavariai Közönséges Ujság, ily czikkelyt közlenek az Orosz és Svétziai Udvarok közt fennforgó környülállásokról, előre hozzátévén ezen utolsó, hogy mind ezeket tsak bizontalan hireknek tartathatni: — „Mi örökké kételkedtünk az-eránt, hogy a' Nagy Hatalmasságok, kik a' Kie li Kötésnek kezesei, meghatározva azt kívánták volna, hogy 14-dik Károly mondjon-le a' Koronáról. Mi azt is elhiszszük, hogy erről szó se' volt. De más környülállás az, hogy a' melly adóságoznak terhét a' Kie li Kötésben Norvégiának elnyerésével a' Svétziai Király magára vette, ennek mefizetése alól magát kivonni azolta örökké iparkodott. Ezen környülállás adta a' Petersburgi és Stockholmi Udvarok közt való meghidegülésre az alkalmatosságot. A' Császár meglehetős kemény kifejezésekkel irván Dánia mellett 14-dik Károlyhoz, ettől arra oly levelet kapott, mellyet el nem akart fogadni külömben, ha tsak a' Király bizonyos változásokat nem fog rajta tenni, 's oda is irta a' levél szélére azon változásokat, mellyeket jóvallani szükségesnek gondolt. Hanem a' Király nem tette-meg a' változtatásokat. Innét szármoztak azon Diplomatikai értekezések, mellyek még vagy tartanak, vagy ha elvégződtek, nem hirdettettek-ki. A' Király az Angliai Régens Princzhez is irt, 's a' nagyobb Hatalmasságoknak a' kissebbek eránt való magokalkalmaztatása ellen panaszolkodott. Gondolják, hogy a' Stockholmi Udvar meg fog szollittatni, hogy a' Koppenhágai Udvar' kívánságának tegyen eleget. A'

Svétziai seregek azonközben Skaniába lógerbe gyültek, kétségkívül, hogy Dániát félelemben tartják.

E l e g y e s D o l g o k .

Közönséges levelek erőssítik, hogy Weimárbán, Sandnak Asmis nevű, Mecklenburgi születésű, 's Jenában tartózkodott barátját elfogván, Weimárba vitték, és szoros őrizet alatt tartják. Hasonlóképpen tselekedtek ugyan Jenában nem rég' Doktor F — el is, 's őtet is Weimárba vitték.

Romában, Aldozótsötörtökön, úgy mint Kristus' menybemenetelének napján, az Isten' két hűséges Szolgainak, úgymint: az Alkantarai Sz. Péter Szerzetéből való János Jósefnek, és a' Rabszolgák kiváltására való Sz. Háromság' Reformált Rendje' fundálójának János Baptistának a' Szentek közzéleit számláltatásokra nézve két Dekretomok hirdettek ki.

Princz Canino, Bonaparte Lucian, Romában oly kérelemmel járult a' Pápa Országlószékéhez, hogy idősebb fiját küldhesse - el az Amerikai Egygyesült Státusok földjén tartózkodó Bonaparte Jósefhez: de nem nyerte - meg kérelmét, oly jóvallást kapván válaszul, hogy elébb iparkodjék engedelmet nyerni reá az összeszövetkezett öt Hatalmasságoktól.

Nápolyban Jun. 4-dikén oly hír érkezett volt a' telegraf' segedelmével, hogy az *Aetna* hegye rettenetesen kezdte okádni a' tüzet, melly miatt a' hegy' tövénél fekvő Catania városa utolsó veszedelemmel fenyegettetett. — A' Vesuviusból is nagyon folyt - ki Pompéji felé a' tűzmoslák. — Viterbo környékein nagy földrengés éreztetett.

B é t s .

Romából újabb tudósítások érkeztek ide, mellyek szerént az ő Cs. K. Felségek' onnan való útnak indulása, *Károlyina* ő Császári Fő Hertzegaszszonyságának gyenge rosszszülléte miatt, Junius' 11-dikére halasztatott.

Jósef Palatinus ő Cs. Fő Hertzegsége, Olasz Országból Német Országra visszaérkezvén, Junius' 7 dikén Stuttgarton utazott által.

János ő Cs. K. Fő Hertzegsége Pünkösdpén napján délutáni másfél órakor Tokajból szerentsésen Kassa Városába érkezett, és minden harangoknak megvonatásával, sok Éljen kiáltásokkal a' temérdek néptől megtiszteltetvén Gróf Csáky Antal ő Nagysága házában meg szállott, a' hol minekutána minden Jurisdictiontól illendő módon fogadtatott volna, Báró Generális Márjássy ő Nagysága Kvarterlyára az egész Katonai Tiszti karral és sok nagy rangú Urak társaságában általment, a' hol a' Nagy Vendégnek méltóságához alkalmaztatott fényes ebéd készvala, a' mellyre más nagy méltóságú és érdemekkel jeleskedő Urak is meghivataltak. Este kilenczedfél órakor nemcsak a' Város közepén lévő sétáló hely, és más közönséges épületek, hanem az egész Város is leg jobb ízlés szerént kivilágosittatott; ezen kivilágosítás ő Császári 's Királyi Fő Hertzegsége sok éljen kiáltások közt megtekinteni méltóztatott: de 10 óra felé ezen ritka népörömmek a' nagy eső véget vetett. Pünkösdpén pedig ő Császári 's Királyi Fő Hertzegsége a' Káptalan templomában korán reggel Szent Misét hallgatván Eperjes felé vette útját.

Száz forint Conventiós pénzért adtak Váltó czédulában: —

Jun. 11-dikén 248 — 12-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — 14-dikén 248 $\frac{1}{2}$ — — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Magyar játszó társaság e' hónap' 8-dikán másod versben 's az elsőnél még nagyobb tökéletességgel (ezeket olvassuk a' Budai Német újságban) számosabb nézőknek jelenlétében, 's nagyobb meglepéssel jádotta Kisfaludy Károly Urnak ezen tökéletes izléssel 's gyökeres magyarsággal 's elmésséggel eltalált színjátékát: A' Tatárok Magyar Országban. A' munka már nyomtatásban is kijött Pesten Trattner Urnál és lehet vásárolni ugyan ott egy forint, és 15 krajtzáron.

A' Pesti levelek így emlékeznek örvendezve és méltó magasztalással ezen Nemzeti játszó társaságról: —“

Azon hazafiui öröm, mellyel a' Fejérvármegyei Magyar Társaság játékjai által eltöltötte a' két városnak tisztelt lakosait, most vásár alkalmatosságával közös lett az egész Országgal. Magyarok és idegenek egyenlően megvallották, hogy a' melly Társaság illy nagy, és nehéz játék darabokat illy jelesen előadni szerentsés, az mind magának, mind a' Nemzetnek méltó ditsősséget érdemlett. Ezen köz meglepésnek fényes bizonyosága az, hogy egy nagy érdemű Hazafi az „Igazság-szerető Minister“ nevű játék után más nap Kántorné Ifjú Aszszonynak egészen vert Ezüstből készültt igen szép fölöstököm eszközöket küldött ajándékban, ugymint: két ibriket, egy czukor pixist, és egész ezüst táczát. Szándékának nemes voltát illy értelmű levélkével nyilatkoztatta ki:

„Ha a' Külföld megtudja betsülni a' szép Mesterségekbéli Művészeinek érdemeit, hitesse el magával az Ifjú Aszszony, hogy mi az efféle érdemeket nem kevesebbé tiszteljük. Fogadja el ennek bi-

zonyságául e' tsekély ajándékot, és tovább is azon legyen, hogy remek játékaiknak példájával több hasonló játszó személyeket készítsen. Ditsősség a' Nemzeti ditsőt a' szép Mesterségek által is nevelni!“ Az aláírás tsak ez volt: érdemeinek igaz Tisztelője.

Ezen megtiszteltetés egyszersmind az egész Társaságnak, sőt az egész Országban a' nemzeti célra törekedő érdeemes tagoknak megtiszteltetése. Mellyre nézve érdeemesnek tartjuk, hogy, noha minnyáján az egésznek javára dolgozván tiszteletet érdemelnek, legalább némelly megkülönböztetett tagokat itten meg említsünk: A' Pesten Játszó Társaságnál: Balogné Ifjú Aszszony; Murányiné Ifjú Aszszony. Horváth, Eder, Farkas, Kőszegi, Nagy, Urak; a' Miskolczon játszó Társaságnál: Dériné Ifjú Aszszony; Benke, és Nagy J. Urak; a' Debreczenben játszó Társaságnál: Vándza Ur, és Vandzáné Ifjú Aszszony; Udvarhelyi Ur, és Udvarhelyiné Ifjú Aszszony. — Kiknek fejenként a' ditső pályához szerentsét kívánunk.

* * *

Az a' szerentsétlen égés, a' melly Báth mező városában Május' 14-dik és 15-dik napjain kegyetlenkedett, a' Catholicusok templomán, az Uraság házán, 2 vendégfogadóházakon, tiz tsüreken, és 20 pinczéken kívül, 218 házakat tett hamuvá.

* * *

Philosophiai és Törvénytudományi Doctor Chladni Ur, Junius' 11-dikétől fogva letzkéket ad a' Pesti Universitás Bibliothékája' épületében a' Földmérés-tanulók' szalájában. Tanítását 12 vagy legfeljebb 14 letzkékben végzi-el, mellyekért egyegy halgatónak 20 V. Cz. forintokat kell fizetni.